

Tool voor digitaal overleg

Corona zette een digitale versnelling in gang op scholen. Leerlingen gaan via online lessen in verbinding met de leerkracht. Overleg tussen ouder en school gebeurt online. Ook de communicatie tussen ouders en vrijetijdsorganisaties verloopt vaak digitaal.

Vanuit positieve en negatieve ervaringen van ouders met online oudercontact, multidisciplinair overleg (MDO) of andere digitale gesprekken, ontwikkelden we een tool.

Deze is gericht op iedereen die online met ouders overlegt: onderwijsprofessionals, vrijwilligers van een vrijetijdsorganisatie, enz.

We willen handvatten aanbieden om tijdens onlineoverleg echt tot afstemming en samenwerking met ouders te komen! Daarnaast vertellen quotes van onze ouders hoe deze tip voor hen het verschil maakt.

Wat is belangrijk VOOR een overleg?

Kennismaking

Ken je de ouders nog niet? Probeer het eerste overleg fysiek te houden. Indien niet mogelijk, bel hen even op om kennis te maken voor het overleg, eventueel videobellen, zo herken je elkaar straks in het overleg.

Quote ouder: *“Via WhatsApp kreeg ik een berichtje van de nieuwe ondersteuner met een foto. Het maakt een wereld van verschil om een vertrouwd gezicht te zien in de vergadering.”*

Vertrouwd worden met de 'vergaderruimte'

Introduceer vooraf de belangrijkste eigenschappen/mogelijkheden van het programma dat je zal gebruiken voor overleg (Zoom, Teams, ...). Denk aan hand opsteken, achtergrond verbergen, microfoon aan/uit. Zo voelt iedereen zich wat meer op zijn gemak. Test de ruimte al eens uit op een "luchtige" digitale ontmoeting.

Quote ouder: *“De avond voordien kon ik met de zorgcoördinator al even ‘testen’. Dit maakte dat ik alvast over die technische zaken geen stress meer moest hebben.”*

Afstemmen

Stem op voorhand met de ouders af: wat hebben zij nodig om deel te nemen aan een (digitaal) overleg? Hen 5 min voor het gesprek nog even spreken? Een mouw passen aan instabiel internet (door bv. samen te vatten in de chat), ...?

Quote ouder: *“Ik ben blij dat digitaal overleggen meer en meer normaal wordt. Ik kan dat beter combineren met mijn werksituatie. Ook vinden we sneller een gedeeld moment, omdat niemand zich moet verplaatsen”*

Overleg inplannen

Bevraag eerst de ouder wanneer je een overleg plant: wanneer past het hen? Bevraag ook de omstandigheden waarin de ouder(s) het overleg moeten doen, hebben ze een rustige plek? Worden ze gestoord? Hoe kunnen we hier rekening mee houden?

Quote ouder: *“Het vorige digitale overleg was tijdens mijn werkuren gepland. Ik moest toen op mijn telefoon meevolgen vanuit het kuishok. De directeur merkte dit op. Sindsdien werken we met een doodle om een overleg te plannen.”*

Opties voor overleg

Ga na of ouders liefst fysiek of digitaal overleggen, biedt (indien mogelijk volgens de geldende maatregelen) opties aan. De inhoud van het overleg, aantal deelnemers,... kunnen meespelen in de gezamenlijke beslissing.

Quote ouder: *“Ik voel me beter bij een live overleg, ook al is dat met masker in de turnzaal. Bij een online overleg voel ik mij niet goed bij de afstand. Nadien zit je dan alleen, terwijl bij een live overleg ik soms nog kort kan napraten.”*

Regelmatig overleg

Wacht niet af tot vragen, zorgen of moeilijkheden te groot worden. Wacht niet af tot ouders om overleg vragen. Bekijk hoe je informeel (telefonisch, WhatsApp, digitaal) kan afstemmen. Kort op de bal spelen vergemakkelijkt constructief en oplossingsgericht samenwerken.

Quote ouder: *“Ik word dit jaar enkel op school gevraagd als het echt niet goed loopt. De leuke momentjes delen aan de klasdeur, of aan de poort, zit er niet in. Ik ga dan met tegenzin naar een overleg, met een blok in mijn maag.”*

Samen voorbereiden

Bereid het overleg samen met de ouder voor. Bespreek de agenda, wat willen de ouders nog inbrengen, laat weten wie aanwezig zal zijn. Bespreek hoe je hen kan helpen om hun stem te laten horen.

Quote ouder: *“Het stelt mij gerust om te weten dat het niet van mijn eigen moed of gevoel afhangt of ook onze inbreng aan bod kan komen.”*

Pre-overleg

In samenspraak met de ouders en de school kan je een overleg digitaal voorbereiden. Zet al wat vragen en/of inspirerende ideeën in bijvoorbeeld een Padlet of digitaal whiteboard, laat deelnemers reageren en gebruik dit als start van het overleg.

Wat is belangrijk TIJDENS een digitaal overleg?

Het woord vragen

Spreek op voorhand af hoe iemand het woord kan vragen: bv. door ‘hand opsteken’, door gewoon te zwaaien, door de micro aan te zetten, ...

Quote ouder: *“Ik weet niet goed hoe ik kan tussenkomen in een digitaal overleg. Ik wil iets zeggen, maar ook niet door de anderen heen babbelen. Laatst was het gesprek afgerond en had ik niet kunnen inpikken op wat ik belangrijk vond.”*

Non-verbale communicatie

Zijn er veel mensen in een vergadering aanwezig en ben jij dus maar een klein vakje? Maak je non-verbale communicatie dan wat groter, lach breder, knik harder, enz.

Pauze

Zorg voor meer pauzes dan je zou doen bij een fysiek overleg. Digitaal overleg kan erg belastend zijn.

Quote ouder: *“Bij de start van het overleg spraken we af dat wanneer iemand nood had aan pauze, die persoon een afbeelding van een tomaat in de chat zou posten. Dat lijkt gek, maar het zorgde voor grappige momentjes, waardoor de spanning even wegviel en ruimte kwam voor wat humor.”*

Iedereen aanwezig?

Begin niet voor de ouder aanwezig is en leg het gesprek stil als de ouder even weg moet. Praat even over het weer of ga nog wat koffie bijtanken.

Quote ouder: *“Als ik niet direct in het gesprek raak, of mijn internet onstabiel is, ben ik soms de draad kwijt. Ik wordt dan zenuwachtig: “heb ik iets gemist? Is er al iets afgesproken?”*

Kan iedereen alles nog horen?

Soms krijgen deelnemers tijdens een overleg problemen met hun internetverbinding. Check zeer regelmatig of iedereen alles heeft kunnen horen.

Quote ouder: *“Na ieder agendapuntje werd kort samengevat. Dit nemen we zeker mee naar het ‘real life’ overleg.”*

Creatieve momenten

Soms heb je in een overleg nood aan brainstormen, een moment van creativiteit. Bijvoorbeeld om een bepaalde aanpak of aanpassing die thuis werkt te vertalen naar de context van school of vrije tijd. Dit vraagt een andere aanpak en dus voorbereiding in een digitaal overleg. Misschien kunnen break-out rooms helpen om mensen in (zeer) kleine groepjes te laten brainstormen?

Quote ouder: *“Wie heeft een idee om die drempel weg te werken?, vroeg de ondersteuner. Iedereen keek elkaar ongemakkelijk aan, niemand zei iets. Ik typte iets in de chat, en toen typten ook anderen daar een paar ideeën. De stagiair stelde voor om met een Padlet te werken, of in break-out groepjes. De ondersteuner en leerlingbegeleider wilden dat uitproberen.”*

Vakjargon?

Vermijd jargon en check steeds op de ouder begrijpt waar het over gaat. Fronsende wenkbrauwen of een vragende blik zijn minder zichtbaar in een digitaal overleg.

Quote ouder: *“De CLB-medewerker sprak over een verslag, en ik wist niet goed wat ze bedoelde. Het werd uitgelegd, maar net dan had ik onstabiel internet. Ik durfde toen niet te vragen om nog eens te herhalen. Het ging nadien over een eigen traject. Het hielp dat de ondersteuner benoemde dat dit met het verslag te maken heeft. Ze belde me erna nog eens op daarover.”*

Afsluiting

Neem de tijd om af te sluiten. Overloop de conclusies of afspraken. Ga alle deelnemers af, bevrage hoe zij het overleg ervaren hebben, wat ze meenemen. Dat maakt het voor een ouder veiliger om daarna zelf te delen hoe die het gesprek heeft ervaren.

Quote ouder: *“Op het einde van het overleg vroeg de CLB-medewerker aan iedereen om het gevoel waarmee we vertrokken in de chat te zetten. We hebben er kort nog even over gebabbeld.”*

Warm overleg

Denk na over hoe je een ‘koud’ digitaal overleg warmte kan geven: een opkikkertje om mee af te sluiten, successen delen, afspreken dat iedereen een warme drank meebrengt.

Quote ouder: *“De kinderen van de directeur liepen in beeld en de oudste kwam iets tonen bij het begin van het overleg. Het klinkt raar, maar dat bracht een soort ontspannen sfeer. Het gaf me het gevoel, hier zitten allemaal ouders samen, niet puur de professionals tegenover mij als ouder.”*

Emoties

Maak ruimte voor emotie, vraag hoe iets binnenkomt, hoe dit voelt. Neem emoties ook serieus en schrijf een reactie nooit af als ‘te emotioneel’ en ‘niet rationeel’. Ook een schoolteam of andere actoren reageert soms vanuit emotie.

Quote ouder: *“Ik kreeg tranen in mijn ogen en het was een stuk opluchting en een stuk verdriet, maar ik kon dat niet uitleggen op dat moment. De leerkracht vroeg me of we beter 5 minuutjes pauze namen. Die vraag deed me deugd, ook al heb ik toen gezegd dat pauze niet nodig was.”*

Ondersteuning door een vertrouwenspersoon

Laat de ouder op voorhand weten dat zij altijd iemand extra mogen meebrengen die hen ondersteunt. Dit kan ook de buurvrouw of nonkel zijn.

Quote ouder: *“Vorig digitaal overleg was voor mij echt niet aangenaam. Normaal zit ik naast de ondersteuner en dat geeft mij een gevoel van steun. Alleen voor het scherm is dat anders. Voor het gesprek in mei zorg ik dat mijn partner of thuisbegeleider erbij zijn thuis.”*

Camera uit

Ouders kunnen een goede reden hebben om (tijdelijk) hun camera uit te schakelen. Je kan dit voorzichtig bevragen, maar verplicht nooit om de camera aan te zetten.

Quote ouder: *“Op een bepaald moment werd ik heel emotioneel, ik was blij dat ik even mijn camera kon uitschakelen. Ik wilde dit liever niet aan iedereen tonen. Ik had even tijd nodig om het te laten bezinken. Even later kon ik daardoor rustig reageren.”*

Wat denk jij?

Ouders voelen soms niet de mogelijkheid om te delen tijdens een overleg. Door na elk besproken punt aan hen te vragen ‘wat denk(en) jij/jullie?’ versterk je hun stem. Laat ouders weten dat zij ook na het overleg nog hun bedenkingen kunnen delen, en dat daar evengoed rekening mee wordt gehouden.

Quote ouder: *“Er werd ingezoomd op zijn motivatie, Het is fijn dat de school eerst even hun perspectief gaf en dan aan mij de vraag stelde hoe ik het thuis ervaarde. Het was gemakkelijker om te kunnen reageren op wat ik wel of niet herkende.”*

Ca va?

Start met een check-in en maak hier ook echt tijd voor (begin eventueel zelf om de toon te zetten): wie zit hier rond de tafel? Hoe gaat het ermee? Wat verwacht je van dit overleg?

Quote ouder: *“Ik was maar net op tijd voor het overleg, mijn computer wou niet werken, de kinderen hebben geen opvang, stress! Dan is het fijn om rustig te beginnen”*

Quote ouder: *“Er zijn zoveel mensen bezig met mijn kind, soms verlies ik het overzicht en weet ik niet meer wie wie is en wat ze precies doen rond mijn kind.”*

Gericht op de ouder

Blijf je richten tot de ouder(s) tijdens een overleg, ook je houding. Neem dus je telefoon niet op (ook niet als je micro uit staat) en laat het weten als je even afgeleid wordt door iets of iemand. Als je met collega's samen via 1 scherm deelneemt, probeer (met de nodige maatregelen) degene die spreekt zonder masker aan het woord te laten.

Gericht op de ouder

Blijf je richten tot de ouder(s) tijdens een overleg, ook je houding. Neem dus je telefoon niet op (ook niet als je micro uit staat) en laat het weten als je even afgeleid wordt door iets of iemand. Als je met collega's samen via 1 scherm deelneemt, probeer (met de nodige maatregelen) degene die spreekt zonder masker aan het woord te laten.

Quote ouder: *“Als de betrokkenen allemaal samenzitten voor een scherm, voel ik me als voor een jury zitten. Ik kan hen minder goed verstaan, want ze moeten mondkapjes aandoen. Als we er samen niet op letten, wordt het soms een gesprek waar ik enkel naar kan kijken en luisteren, in plaats van een uitwisseling.”*

Wat werkt wel?

In een overleg focussen we vaak op wat niet goed gaat. Hierdoor lopen we soms vast. Je kan ook bekijken wat (wanneer het) wel goed gaat en hieruit leren. Zo kom je veel makkelijker tot oplossingen. Bv.: wanneer lukt het X wél om stil te zitten? Wat kunnen we hieruit leren? Vraag ouders naar voorbeelden van wat thuis goed loopt!

Quote ouder: *“We zijn de vergadering gestart met een foto van de mondelinge presentatie. Dat was heel goed gegaan, de hele klas had ervan genoten. Het gaf de leerkrachten ideeën om in hun vak toe te passen. Een fijn gevoel, om niet te starten met moeilijkheden...”*

Wat is belangrijk net NA digitaal overleg?

Blijven hangen

Geef de mogelijkheid om, na een overleg nog even langer te blijven hangen. Laat dit op voorhand aan de ouder weten., en ook wie beschikbaar is. Zo is er ruimte om te kiezen of de ouder met iemand even wil nabespreken.

Quote ouder: *“Bij het overleg in november viel ik een beetje in een zwart gat toen de vergadering was afgesloten. Klik en weg... Deze keer gaf de ondersteuner bij de start van de vergadering aan dat ze nog even kon napraten. Daar ben ik direct op ingegaan.”*

Samenvatting

Maak achteraf een samenvatting van de belangrijkste afspraken die gemaakt zijn tijdens het overleg. Deel dit met iedereen, ook met de ouders.

Volgend overleg?

Bespreek hoe, wanneer, waar, ... een volgend overleg kan gebeuren. Is er nood aan (meer) informeel overleg of aan fysiek overleg?

Quote ouder: *“Toen de zorgcoördinator voorstelde om het eindoverleg toch live te proberen doen, eventueel buiten, was ik daar heel blij mee. Ik weet dat therapeuten en CLB liever online doen, omdat het minder verplaatsingstijd vraagt. Maar zelf kan ik vlotter reageren in een live gesprek.”*